

Nr 69.

Godkänd av första kammaren den 1 april 1922.

Godkänd av andra kammaren den 1 april 1922.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa utav Kungl. Maj:t gjorda framställningar om anvisande å 1922 års tilläggsstat under fjärde huvudtiteln av anslag till förstärkning av åtskilliga för marinen avsedda ordinarie reservationsanslag.

(Statsutskottets utlåtande nr 24.)

Till Konungen.

1:o) I den till riksdagen avlätna, den 7 januari 1922 dagtecknade propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1922 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag (punkt 28), föreslagit riksdagen att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar å tilläggsstat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 410,000 kronor.

Med skrivelse den 8 mars 1922 har departementschefen till riksdagens vederbörande utskott överlämnat en framställning från marinförvaltningen rörande överförande av ett belopp av 183,960 kronor, motsvarande kostnaden för portionsersättning till vissa underofficerare, från förplägnadsanslaget till ordinarie anslaget till flottans krigsberedskap och övningar för år 1922. I anledning härav har riksdagen ansett sig böra uttala, att något hinder icke synes möta för Eders Kungl. Maj:t att verkställa den sålunda begärda omföringen med det belopp, som motsvarar en på det verkliga antalet tjänstgöringsdagar beräknad kostnad för portionsersättningen i fråga.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under denna punkt framlagda förslag har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget*

till flottans krigsberedskap och övningar å tilläggsstat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 410,000 kronor.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar å tilläggsstat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 286,900 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar å tilläggsstat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 286,900 kronor.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll å tilläggsstat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,032,000 kronor.

Beträffande ifrågavarande anslag har departementschefen anfört följande:

»Jag tillåter mig att till en början erinra om storleken av de medel, som för år 1921 beviljats för flottans nybyggnad och underhåll. Nämda medel utgjordes av det ordinarie anslaget, 2,945,050 kronor, jämte två förstärkningsanslag, det ena å 20 % av det ordinarie anslaget eller 589,010 kronor, som beviljats samtidigt med det ordinarie anslaget, och det andra å 3,000,000 kronor, beviljat av 1921 års riksdag.

Med utgångspunkt från det ordinarie anslagsbeloppet för år 1921 bestämdes storleken av det ordinarie anslaget för år 1922 sålunda, att förstnämnda anslagsbelopp å ena sidan minskades med 58,750 kronor, som avsåge behov, vilka i sammanhang med samtidigt beslutad anslagsomläggning frånskildes förevarande anslag, men å andra sidan på grund av i samband med löneregleringen för marinens personal stående förhållanden ökades med 33,700 kronor. Det härigenom uppkomna beloppet (2,945,050 — 58,750 + 33,700 =) 2,920,000 kronor uppfördes under det ordinarie anslaget för år 1922. Till förstärkning av detta anslag uppfördes ett förslagsanslag, högst, å 20 %, avrundat till 600,000 kronor, varjämte avsättning av medel utom huvudtitlarna ägde rum för mötande av ytterligare anslagsbehov.

Marinförvaltningen har nu beräknat ytterligare erforderlig förstärkning av 1922 års ordinarie anslag till enahanda belopp som det av 1921 års riksdag beviljade förstärkningsanslag till det ordinarie anslaget för sistnämnda år eller 3,000,000 kronor, med tillägg likväl av dels 32,000 kronor för bestridande av de marinförvaltningen under år 1922 åliggande utgifter för underhåll av anläggningarna vid Gustafsviks

örlogsdepå, dels och 150,000 kronor, för den händelse reparations- och underhållsarbeten för depåfartyget Skäggalld skulle komma till utförande under år 1922.

Vid bedömandet av förevarande anslagsbehov bör ihågkommas, att den ojämförligt största delen av de omkostnader, som bestridas från anslaget, nämligen avlöningar och materialier, icke röna inflytande av den allmänna sänkningen av prisnivån, i det att, så vitt avlöningarna angår, denna påverkar endast anslaget till dyrtidstillägg, samt i stort sett inneliggande lager av materialier, som inköpts under högkonjunkturen, icke hinner upparbetas under de statsregleringsperioder, varom nu är fråga. Med beaktande härav finner jag intet att erinra mot beräkningen av omförmälda beloppet av 3,000,000 kronor. Visserligen torde det statsfinansiella läget nödvändig göra förnyad prövning av frågan om utrangering och uppläggning av äldre fartyg. Men som de härav föranledda uppläggningskostnaderna skulle komma att drabba budgetåret 1922, inträda utgiftsbesparingarna av en dylik åtgärd först under påföljande budgetperiod.

Beträffande därefter det för utgifter för underhåll av anläggningarna vid Gustafsvik beräknade beloppet 32,000 kronor tillåter jag mig hänvisa till de villkor, på vilka såsom ovan omförmälts nämnda anläggningar utarrenderats. Därav framgår, att kronans inkomster av arrendeaftalet utgå såsom andel av vissa av arrendatorns intäkter och att kronan fortfarande måste vidkännas vissa utgifter för underhåll och tillsyn. Dessa utgifter äro visserligen avsedda att bestridas med inkomsterna av arrendet. Med hänsyn till de tryckta tiderna för näringslivet och därav följande minskad utsikt för kronan till påräknad inkomst av arrendet finner jag emellertid säkerheten bjuda att, på sätt marinförvaltningen föreslagit, beräkna ett belopp av 32,000 kronor till mötande av de kronan under år 1922 åliggande utgifter för anläggningen.

Vad slutligen angår iståndsättandet av depåfartyget Skäggalld, anbefallt genom Kungl. Maj:ts beslut den 26 september 1921, torde frågan därom böra tagas under förnyad omprövning. Med hänsyn härtill anser jag, att medel icke böra beräknas för nämnda fartygs iståndsättande eller för ökat underhåll för detsamma.

Det medelsbehov, som bör tillgodoses å tilläggsstat för år 1922, skulle alltså belöpa sig till $(3,000,000 + 32,000 =) 3,032,000$ kronor.»

Vad departementschefen meddelat rörande anläggningarna vid Gustafsvik har riksdagen icke varit i tillfälle att närmare pröva och anser sig följaktligen icke böra härom uttala sig.

För bedömandet av medelsbehovet under detta anslag för år 1922 har riksdagens vederbörande utskott ansett sig böra under hand inhämta upplysningar i fråga om de avlöningar, som utgå vid flottans varv, samt rörande de priser, som gälla vid flottans förråd.

Vid utförandet av underhålls- och nybyggnadsarbeten m. m. debiteras från flottans förråd utlämnade materialier ävensom kol och olja med priser, som i allmänhet överstiga de i öppna marknaden gällande dagspriserna och ofta även de priser, som legat till grund för inköpen i fråga. Orsaken härtill är att merkostnader, som uppstått å tidigare till då gällande höga pris gjorda inköp, balanseras såsom skuld och ersätts av bl. a. underhållsanslaget.

Beträffande varvsdriftens ordnande i allmänhet har riksdagen ansett sig böra uttala önskvärldheten av att härvid iakttagas samma ekonomiska grunder, som tillämpas vid enskilda företag på motsvarande område. I överensstämmelse härmed synas materialkostnaderna böra beräknas med hänsyn till gällande dagspriser och arbetslönerna bestridas i sin helhet av förevarande anslag.

Då emellertid en förändring i sist berörda tvenne avseenden icke lärer kunna genomföras under innevarande år, har riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll* å tilläggsstat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,032,000 kronor.

Stockholm den 1 april 1922.

Med undersätlig vördnad.